

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
244/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 7.10.2025 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόν το μέλος Ιωάννης Μιχελάκης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «STAR CHANNEL», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», αναφορικά με διατάξεις που αφορούν την προστασία της προσωπικότητας προσώπων (λόγω μετάδοσης ανακριβών πληροφοριών) στη διάρκεια της εκπομπής με τον τίτλο «Αλήθειες με τη Ζήνα» η οποία μεταδόθηκε από τον ως άνω σταθμό στις 26 Σεπτεμβρίου και 3 Οκτωβρίου 2022. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 5868/14.10.2022 έγγραφο του ως άνω τηλεοπτικού σταθμού με το οποίο απορρίπτει αίτημα επανόρθωσης που κοινοποιήθηκε σε αυτόν επί τη βάσει εξώδικης δήλωσης που υποβλήθηκε από την κόρη και τη σύζυγο του αποβιώσαντος ηθοποιού Θ1 .

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 264/27.10.2022, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ροδόπη Μπιλιαρδή και στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Αντώνιο Κεχρή. Μετά την παραίτηση και αποχώρηση από το ΕΣΡ του ως άνω

ειδικού επιστήμονα (χωρίς να έχει υποβάλει έγγραφη νομική εισήγηση), ο φάκελος ανατέθηκε στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 57/ΕΣ/31.1.2023 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 519/ΕΣ/26.3.2025 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Μαρία Κατζουράκη. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 31.10.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 5537/24.10.2025 υπόμνημά του.

Την 10.11.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Από το μέλος Πέτρος Τριανταφυλλίδης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση το μέλος Ιωάννη Μιχελάκη, ο οποίος δεν συμμετείχε στη συνεδρίαση της 7.10.2025, αναγιγνώσκοντας το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 5868/14.10.2022 έγγραφο του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «STAR CHANNEL», την με αριθμό πρωτοκόλλου 57/ΕΣ/31.1.2023 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος Ροδόπη Μπιλιαρδή, την με αριθμό πρωτοκόλλου 519/ΕΣ/26.3.2025 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμων-νομικός Ρέα

Λαμπροπούλου, το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 5537/24.10.2025 υπόμνημα του σταθμού, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Το μέλος Ιωάννης Μιχελάκης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζήτησης της 7.10.2025 και η δήλωση του αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω ειδική επιστήμων-νομικός, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας.
2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
3. Το άρθρο 5 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζει: «Όλοι όσοι βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους».
4. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».
5. Κατά το άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της

ΣΕΕ) η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται.

6. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (Ν. 2462/1997), στον πρόλόγο του αναφέρεται στην «αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης κοινωνίας», ενώ στο άρθρο 17 παρ. 1 ορίζει: «Κανείς δεν υπόκειται σε αυθαίρετες ή παράνομες παρενοχλήσεις της ιδιωτικής του ζωής, της οικογένειας, της κατοικίας ή της αλληλογραφίας του ούτε σε παράνομες προσβολές της τιμής και της υπόληψής του».

7. Ο Ν. 2328/1995 στο άρθρο 3 παρ. 1 περ. β' ορίζει: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται».

8. Το άρθρο 1 παρ. 8 του Ν. 3592/2007 ορίζει: «Η παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και η εκπομπή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων εξυπηρετούν την κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και ιδίως το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του Συντάγματος».

9. Κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 4173/2013 (που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995)¹: «Οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της, εμπνέονται από τα ιδανικά της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της αξίας του ανθρώπου, της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου, της εθνικής ανεξαρτησίας, της ειρήνης και της συνεργασίας των λαών».

¹ Το άρθρο 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995 ορίζει ότι οι εκπομπές όλων των τηλεοπτικών σταθμών διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε. στο πλαίσιο του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3.10.1989 όπως αυτή έχει μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

Η παρ. 3 του αυτού ως άνω άρθρου του Ν. 4173/2013 ορίζει: «Οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της, διέπονται από τις αρχές της αντικειμενικότητας και πληρότητας της ενημέρωσης, της πολυφωνίας, της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών, του σεβασμού της προσωπικότητας, της προστασίας της νεότητας και της παιδικής ηλικίας, της διαφύλαξης της ποιότητας της ελληνικής γλώσσας, της ανάδειξης του ελληνικού πολιτισμού και της γέφυρας με τους πολιτισμούς των άλλων λαών».

10. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 εδ. α' και β' του Π.Δ. 77/2003: «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα, δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους».

Κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003: «Η μετάδοση των γεγονότων πρέπει να είναι αληθής, ακριβής και όσο είναι δυνατό πλήρης. Τα γεγονότα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και αίσθημα ευθύνης, ώστε να μη δημιουργούν υπέρμετρη ελπίδα, σύγχυση ή πανικό στο κοινό».

Κατά την παρ. 2 του αυτού ως άνω άρθρου: «Ανακρίβειες ή παραπλανητικές δηλώσεις διορθώνονται αμέσως στο πλαίσιο της ίδιας ή παρόμοιας εκπομπής».

Το άρθρο 8 παρ. 1 εδ. α' του Π.Δ. 77/2003 ορίζει: «Δεν πρέπει να μεταδίδονται πληροφορίες χωρίς να έχουν ελεγχθεί».

11. Με την Υπόδειξη 2/25.10.2011(σημ. 1), το Ε.Σ.Ρ. υποδεικνύει στους δημόσιους και ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς όπως κατά τη μετάδοση των εκπομπών μεριμνούν για το σεβασμό της αξιοπρέπειας του ατόμου (που συμμετέχει, αναφέρεται ή παρακολουθεί την εκάστοτε εκπομπή), το σεβασμό του ιδιωτικού βίου...

12. Σύμφωνα με την Υπόδειξη 1/26.9.2011 το Ε.Σ.Ρ. υποδεικνύει στους δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς της χώρας όπως... μεριμνούν 1. τα δελτία ειδήσεων και οι ενημερωτικές εκπομπές να συντάσσονται με αίσθημα ευθύνης, αντικειμενικότητα και πολυμέρεια για την έγκυρη ενημέρωση του κοινού. 2. Η μετάδοση των γεγονότων να είναι αληθής, ακριβής και όσο το δυνατόν πλήρης. 5. Ν αποφεύγεται η πρόκληση πανικού και σύγχυσης στο κοινό.

13. Ο Παγκόσμιος Χάρτης Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας που υιοθετήθηκε τον Απρίλιο 2019 και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της ΕΣΗΕΑ(28.5.2019) ορίζει ότι ο δημοσιογράφος οφείλει να σέβεται την ιδιωτική ζωή των πολιτών. Οι δημοσιογράφοι

οφείλουν να σέβονται την αξιοπρέπεια των ατόμων τα οποία κατονομάζονται ή αναφέρονται...

14. Δικαίωμα απάντησης (επανόρθωσης) σε τηλεοπτική μετάδοση

14 α. Το άρθρο 14 παρ. 5 εδ. α' και β' του Συντάγματος ορίζει: «Καθένας ο οποίος θίγεται από ανακριβές δημοσίευμα ή εκπομπή έχει δικαίωμα απάντησης, το δε μέσο ενημέρωσης έχει αντιστοίχως υποχρέωση πλήρους και άμεσης επανόρθωσης. Καθένας ο οποίος θίγεται από υβριστικό ή δυσφημιστικό δημοσίευμα ή εκπομπή έχει επίσης, δικαίωμα απάντησης, το δε μέσο ενημέρωσης έχει αντιστοίχως υποχρέωση άμεσης δημοσίευσης ή μετάδοσης της απάντησης».

14 β. Σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν. 4779/20.2.2021 κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τα έννομα συμφέροντα και ιδίως η προσωπικότητα του οποίου θίγονται από το περιεχόμενο τηλεοπτικού προγράμματος, δικαιούται να ζητήσει επανόρθωση από τον τηλεοπτικό οργανισμό που μετέδωσε το επίμαχο πρόγραμμα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη μετάδοση ή την αναμετάδοση αυτού(δικαίωμα απάντησης). Δικαίωμα απάντησης έχει και κάθε πολιτικό κόμμα, συνδικαλιστικός, κοινωνικός ή συλλογικός φορέας καθώς και τα στελέχη του όταν οι απόψεις και οι θέσεις τους για ένα ζήτημα που αφορά στις δραστηριότητες τους παραποιούνται ή αποσιωπώνται... (παράγ. 1).

Το αίτημα απάντησης υποβάλλεται στον τηλεοπτικό οργανισμό με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο που αποδεικνύει την παραλαβή του αιτήματος από τον τηλεοπτικό οργανισμό και πρέπει να περιέχει:

- τα πλήρη στοιχεία του θιγόμενου
- την ημέρα και την ώρα του επίμαχου προγράμματος,
- τους λόγους για τους οποίους η συγκεκριμένη αναφορά υπήρξε βλαπτική
- το προτεινόμενο κείμενο της απάντησης (παράγ. 2).

Το προτεινόμενο κείμενο της απάντησης ή επανόρθωσης πρέπει να μεταδοθεί μέσα σε εύλογο χρόνο σε επόμενη μετάδοση του ιδίου προγράμματος, εφόσον αυτό μεταδίδεται σε τακτή επαναλαμβανόμενη ημέρα και ώρα, διαφορετικά σε αντίστοιχη ώρα μετάδοσης με το προσβλητικό πρόγραμμα (παράγ. 3).

Ο τηλεοπτικός οργανισμός απαντά στο αίτημα του θιγόμενου μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη λήψη του αιτήματος. Επανόρθωση μπορεί να γίνει και χωρίς την τήρηση αυτής της διαδικασίας με πρωτοβουλία του τηλεοπτικού οργανισμού (παράγ. 4).

Αν ο τηλεοπτικός οργανισμός απορρίψει συνολικά ή σε μέρος του το αίτημα, το διαβιβάζει υποχρεωτικά μαζί με την αιτιολογημένη απόφαση του και αντίγραφο του επίμαχου προγράμματος, το αργότερο εντός τριών(3) ημερών στο Ε.Σ.Ρ. Το αίτημα για άσκηση του δικαιώματος απάντησης μπορεί να απορριφθεί αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο παρόν, εάν συνεπάγεται αξιόποινη πράξη, εάν μπορεί να στοιχειοθετήσει αστική ευθύνη του τηλεοπτικού οργανισμού ή εάν αντίκειται στα χρηστά ήθη (παράγ. 5).

Το δικαίωμα απάντησης του θιγομένου και η αντίστοιχη υποχρέωση του τηλεοπτικού οργανισμού είναι ανεξάρτητα από την ύπαρξη αστικής ή ποινικής ευθύνης. Σε όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγ. 1 και εφόσον η προσβολή του δικαιώματος μπορεί να αποκατασταθεί με τη διαδικασία του παρόντος, η προηγούμενη υποβολή αίτησης απάντησης και η μη προσήκουσα από τον τηλεοπτικό σταθμό ικανοποίηση της αίτησης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων για το γεγονός που προκάλεσε την αίτηση απάντησης (παράγ. 6).

15. Τέλος, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Προστασία προσωπικότητας (τιμής-υπόληψης): Είναι γνωστό στη θεωρία και νομολογία το θέμα της σύγκρουσης του δικαιώματος πληροφόρησης του κοινού, που αποτελεί βασικό ατομικό και πολιτικό δικαίωμα και του δικαιώματος προς προστασία της προσωπικότητας, που αποτελεί επίσης συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα. Η έννοια της προσωπικότητας, που ορίζεται ως ενότητα σωματικών, ηθικοψυχικών και πνευματικών στοιχείων, είναι έννοια δυναμική αφού διαμορφώνεται μέσω της ενεργούς συμμετοχής του ατόμου στην κοινωνία βίου, δράσεων, αξιών και ιδεών με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας. Έκφανση του δικαιώματος της προσωπικότητας αποτελούν η τιμή και υπόληψη κάθε ανθρώπου η οποία αντικατοπτρίζεται στην εκτίμηση και αξία που αποδίδεται σε αυτόν από τους συνανθρώπους του (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις που αφορούν την προσβολή της προσωπικότητας και-μεταξύ αυτών- ειδικότερα την προσβολή της προσωπικότητας δημοσίων προσώπων: ΑΠ

40/1998, ΑΠ 788/2000, ΠΠΡ Θ 7036/2002, ΑΠ 576/2006, ΑΠ 1095/2008, ΑΠ 311/2009, ΑΠ 967/2011, ΑΠ 899/2011, ΑΠ 271/2012, ΣτΕ 285/2012, ΣτΕ 2014/2012, ΣτΕ 334/2013, ΣτΕ 2387/2013, ΣτΕ 1350/2013, ΣτΕ 1351/2013, ΑΠ 471/2013, ΑΠ 571/2014, ΣτΕ 2917/2014, ΣτΕ 2918/2014, ΣτΕ 1244/2015, ΣτΕ 3926/2015, ΣτΕ 1658/2015, ΣτΕ 4583/2015, ΣτΕ 675/2016, ΣτΕ 1173/2017, ΣτΕ 334/2017, ΣτΕ 1732/2017, ΣτΕ 1089/2018, ΣτΕ 948/2023).

Η προστασία της «εσωτερικής» τιμής θεωρείται ότι ενυπάρχει στον άνθρωπο και είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την αξία του, τον καταλαμβάνει ως φορέα πνευματικών και ηθικών αξιών, την απολαμβάνει δε λόγω της συμμόρφωσης του με τις νομικές και ηθικές του υποχρεώσεις, ενώ η «εξωτερική» τιμή[υπόληψη] περιλαμβάνει την κοινωνική του καταξίωση, την αναγνώριση του και την καλή του φήμη που τα απολαμβάνει στην κοινωνία συνεπεία των ιδιοτήτων και ικανοτήτων του για την εκπλήρωση των ιδιαίτερων κοινωνικών του έργων ή του επαγγέλματος του. Τα όρια της ελευθερίας του Τύπου σταματούν εκεί όπου αρχίζει η παραβίαση της σφαίρας της προσωπικότητας (τιμής και υπόληψης) της οποίας η καταβράθωση μπορεί να δηλώνεται με την ενσυνείδητη έκφραση περιφρόνησης.

Η προσβολή της τιμής μπορεί να γίνει με λόγια ή έργα που, κατά την κοινή αντίληψη, περιέχουν είτε αμφισβήτηση της ηθικής και κοινωνικής αξίας του προσώπου, είτε περιφρόνηση γι' αυτό εκ μέρους του δράστη, αλλά και με πράξεις διαταρακτικές της κοινωνικής προσωπικότητας του ανθρώπου, όπως είναι αυτές που περιέχουν ονειδισμό ή αμφισβήτηση της προσωπικής ή επαγγελματικής εντιμότητας του προσώπου, ακόμα και όταν αυτές απλώς τον καθιστούν ύποπτο ότι μετέρχεται ανέντιμες μεθόδους κατά την ενάσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων ή άλλων εκφάνσεων της δραστηριότητας του ή δημιουργούν υποψίες μειωτικές του κύρους, της ηθικής και της εν γένει υπολήψεως αυτού(βλ. ΑΠ 2109/1986, ΑΠ 1582/1998, ΕφΠατρ 789/2002). Για να κριθεί εάν υπάρχει προσβολή της τιμής λαμβάνονται υπόψη ορισμένα κριτήρια αξιολόγησης, όπως είναι το είδος της προσβολής, οι συνέπειες της για τον θιγέντα(ποιοτική επίδραση της προσβλητικής ενέργειας), το μέσο με το οποίο πραγματοποιήθηκε η προσβλητική ενέργεια, η αφορμή και τα κίνητρα αυτής κ.λ.π. Επίσης είναι σημαντικό να ερευνηθεί κατά πόσο η διατύπωση δυσμενούς γνώμης μέσω ενός ηλεκτρονικού μέσου ενημέρωσης συμβάλλει στη διαμόρφωση αρνητικής άποψης του τηλεοπτικού κοινού.

β) Θέση ΕΔΔΑ: Σχετικά με την προστασία της τιμής και της υπόληψης, το ΕΔΔΑ(Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου), στο πλαίσιο του άρθρου 8 της Σύμβασης, διαπίστωσε ότι το δικαίωμα προστασίας της υπόληψης κατά δυσφημιστικών δημοσιευμάτων αποτελεί μέρος της ιδιωτικής ζωής(White c. Suède, αρ. προσφ 42435/02, § 19 και 30, 19.9.2006). Επίσης το Δικαστήριο αναγνώρισε την προστασία της τιμής τονίζοντας ότι αποτελεί μέρος της προσωπικής ταυτότητας και ψυχολογικής ακεραιότητας του ατόμου και άρα εμπίπτει στον ιδιωτικό βίο(Pfeifer c. Autriche, αρ. προσφ 12556/03, § 35, CEDH 2007). Στην υπόθεση Axel Springer AG κατά Γερμανίας της 7.2.2012 (αρ. προσφ. 39954/08), το ΕΔΔΑ έκρινε ότι το δικαίωμα στην προστασία της φήμης αποτελεί δικαίωμα που προστατεύεται από το άρθρο 8 της Σύμβασης ως πτυχή του δικαιώματος στο σεβασμό της ιδιωτικής ζωής. Προκειμένου όμως να εφαρμοστεί το άρθρο 8, μια προσβολή επί της φήμης του υποκειμένου θα πρέπει να κριθεί ως αρκετά σοβαρή. Περαιτέρω το ΕΔΔΑ υποστήριξε πως το άρθρο 8 δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις που η απώλεια της φήμης του ατόμου αποτελεί προβλεπόμενη συνέπεια των πράξεων του (όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις διάπραξης ενός εγκλήματος)².

γ) Αποκάλυψη ταυτότητας προσώπου: Απαραίτητο στοιχείο για να υπάρξει προσβολή της προσωπικότητας ενός ατόμου είναι η αποκάλυψη της ταυτότητας του είτε άμεσα είτε με παρουσίαση τόσων στοιχείων ώστε να επαρκούν για την εξατομίκευση του. Για να θεωρηθεί ότι λαμβάνει χώρα προσβολή της τιμής και υπόληψης κάποιου ατόμου, θα πρέπει να υπάρχει ευθεία αναφορά σε αυτό κατά τρόπο που να μην υπάρχει αμφιβολία για την ταυτοποίηση του (απόφ. ΑΠ 1005/2005, ΑΠ 167/2008, 2237/2015 ΠΠΡ ΑΘ). Η έλλειψη αναφοράς εκ μέρους του «δράστη» σε συγκεκριμένα πρόσωπα ατομικά προσδιορισμένα ενδέχεται να θέλει να αναδείξει τα κρίσιμα γεγονότα στα οποία αναφέρεται χωρίς να εμπλέκει τον φερόμενο ως «πρωταγωνιστή» αυτών.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης εταιρείας (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

² Βλ. σχετική ανάλυση στο άρθρο της Χρ. Ακριβοπούλου «Το δικαίωμα στην τιμή απέναντι στην ελευθερία της έκφρασης: Η περίπτωση της προσβολής της τιμής δημοσιογράφου από πολιτικό», ΔιΜΕΕ, τεύχος 1/2019

α) Η δίωρη ενημερωτική εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα» που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Star στις 26.9.2022 ώρα 11.45΄ έφερε σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών) και παρουσιάστηκε από την Ζήνα Κουτσελίνη η οποία επικουρείται από συνεργάτες.

Στους τίτλους έναρξης της εκπομπής προαναγγέλλεται το θέμα: «Κοντά μας στο πλατό ο Α1 . Κορυφώνεται η αντιπαράθεση μεταξύ των παιδιών και της δεύτερης γυναίκας του Θ1 . Μετά τη μήνυση προχωρά και σε αγωγή εναντίον της δεύτερης γυναίκας του Θ1 και της ετεροθαλούς αδελφής του. Αποκαλύψεις από στενό φίλο του Θ1 αλλά και την οικιακή βοηθό που ήταν κοντά του». Η αναγγελία επαναλαμβάνεται στις 12.08΄. Οι λεζάντες φέρουν σχετικό περιεχόμενο.

Στις 13.00΄ εμφανίζεται στην εκπομπή ο Α1 . Η παρουσιάστρια του λέει: «Θα τα πούμε σε λίγο».

Στις 13.07΄ η παρουσιάστρια αναφέρει: «Ο Α1 είναι ήδη εδώ για μια υπόθεση που έχουμε αποκαλύψει... Λοιπόν, τώρα, Α1 , πάμε στη δική σου υπόθεση, γιατί εδώ στην εκπομπή έχουμε φιλοξενήσει πάρα πολλές...».

Μία συνεργάτιδα της εκπομπής παρουσιάζει το θέμα λέγοντας: «Στο πρώτο βίντεο, Ζήνα, θα θυμίσουμε πού βρίσκεται η υπόθεση μέχρι σήμερα και ποια εξέλιξη δικαστική έχουμε γιατί, μετά τη μήνυση που είχε καταθέσει ο Α1 κατά της δεύτερης συζύγου του πατέρα του και της ετεροθαλούς αδερφής του, προέβη πλέον και σε αγωγή εναντίον τους και έγινε και μία προσπάθεια διαμεσολάβησης, αλλά δυστυχώς απέβη άκαρπη μιας και η άλλη πλευρά ήταν κατηγορηματικά αρνητική στο να γίνει μια διαμεσολάβηση και να τα βρουν... Είναι φίλοι που είχαν επισκεφτεί το ν Θ1 όταν ήταν εν ζωή, πριν φύγει από τη ζωή δηλαδή ο πολύ γνωστός ηθοποιός και είχαν καταγράψει εκείνοι κάποιες εικόνες που μας τις περιγράφουν...». Η παρουσιάστρια προτείνει την παρουσίαση του βίντεο γιατί μετά θα υπάρξει τηλεφωνική επικοινωνία με τη γυναίκα που φρόντιζε τον ηθοποιό. Στην εκπομπή συμμετέχει ο Β1 , δικηγόρος του Α1 .

Μεταδίδεται: «Συνεχίζεται η διαμάχη μεταξύ των στενών συγγενών του Θ1 , καθώς ο γιος του, μετά τη μήνυση που κατέθεσε τον περασμένο Μάιο σε βάρος της τελευταίας συζύγου του ηθοποιού και της κόρης του, κατέθεσε και αγωγή. Το άνοιγμα της διαθήκης του Θ1 , ο οποίος έφυγε από τη ζωή τον Αύγουστο του 2021 προκάλεσε νέα αντιπαράθεση μεταξύ των παιδιών του και της δεύτερης γυναίκας του, καθώς μέσα από τη χειρόγραφη διαθήκη, που άνοιξε στις 8 Φεβρουαρίου του 2022, φαίνεται πως ο αζέχαστος ηθοποιός όρισε ως μοναδική κληρονόμο την κόρη του από τον δεύτερο γάμο

του. Το γεγονός αυτό προκάλεσε την έντονη αντίδραση του Α1, ο οποίος τον περασμένο Μάιο κατέθεσε ενώπιον του εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών μήνυση για πλαστογραφία με χρήση και απάτη επί τω δικαστηρίω, ενώ εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι έχει συμπεριλάβει στη μήνυση και την ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο, άλλως εξ αμελείας. Ο Α1 μαζί με τον δικηγόρο του Β1 προχώρησαν σε αγωγή ζητώντας την ακύρωση της διαθήκης του Α1 ως προϊόν πλαστογραφίας. Με την προσφυγή τους στο Πολυμελές Πρωτοδικείο ζητούν να χαρακτηριστεί η διαθήκη ως άκυρη, άλλως ως αντίθετη στα χρηστά ήθη, μη δεχόμενοι ότι, έχοντας σώας τας φρένας ο Θ1, δεν συμπεριέλαβε τον γιο του στη διαθήκη. Λίγο καιρό πριν έγινε προσπάθεια διαμεσολάβησης, αλλά η άλλη πλευρά ήταν κάθετη, μην επιθυμώντας σε καμία περίπτωση καμία συζήτηση. Ο Α1 μάλιστα σε πολλές συνεντεύξεις του έχει αναφερθεί αρκετές φορές στα τελευταία χρόνια ζωής του πατέρα του κάνοντας λόγο για άθλιες συνθήκες διαβίωσης».

Στη διάρκεια του ρεπορτάζ προβάλλονται εικόνες από κινηματογραφικά έργα στα οποία συμμετείχε ο Θ1, εικόνες από εμφανίσεις του εκλιπόντος ηθοποιού σε μεγάλη ηλικία και πλάνο από το έγγραφο της ιδιόχειρης διαθήκης που φέρεται να συνέταξε ο ίδιος. Σε σύντομο κοντινό πλάνο της διαθήκης διακρίνεται το όνομα της κόρης του Γ1 ως κληρονόμου του [η ανάγνωση του περιεχομένου της διαθήκης - άρα και του ονόματος της κληρονόμου- δεν είναι εύκολη από το κοινό καθώς το κείμενο είναι πυκνογραμμένο, αρκετά δυσανάγνωστο και παραμένει λίγο χρόνο στην οθόνη]. Στην οθόνη αναγράφονται ευκρινώς τα αδικήματα που περιέχονται στη μήνυση του Α1 κατά των δύο γυναικών (πλαστογραφία με χρήση, απάτη επί τω δικαστηρίω, ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο, άλλως εξ αμελείας).

Στις 13.10' μεταδίδεται τηλεφωνική συνομιλία με τον Δ1 που αναφέρεται ως φίλος του Θ1. Ο Δ1 περιγράφει μια επίσκεψη στο σπίτι του ηθοποιού όταν ήταν εν ζωή (ακούγεται μόνο η φωνή του): «Πήγαμε για να τον δει ο Α1, χτυπήσαμε το κουδούνι, δεν το άνοιξε. Ο διαχειριστής, γνωρίζοντας τον Α1 μας άνοιξε, πήγαμε στο σπίτι του κυρίου Θ1, χτυπάγαμε, χτυπάγαμε, μετά από αρκετή ώρα μας άνοιξε κι αυτό που είδαμε ήταν απερίγραπτο, κυριολεκτικά απερίγραπτο. Ένας άνθρωπος, ο οποίος κυριολεκτικά έζεχνε, βρώμικος, πεινασμένος και παραληρούσε. Στο σουπερμάρκετ πήγα και πήρα κάποιες τροφές για να τον ταΐσουμε. Ο Α1 κάθισε πίσω για να τον καθαρίσει λιγάκι. Η κατάσταση στο σπίτι ήταν απερίγραπτη, κυριολεκτικά απερίγραπτη και παραληρούσε. Έλεγε “ποιος πήρε τα λεφτά μου, ποιος πήρε τα λεφτά

μου”. Δηλαδή μου ‘χει μείνει αυτή η εικόνα πάρα πολύ έντονα. Ένας άνθρωπος με κύρος, ένας καταξιωμένος ηθοποιός και να βρεθεί μόνος του και σε αυτήν την κατάσταση! Η ψυχή μου πήρε φωτιά, κάηκε».

Ακολουθεί τηλεφωνική συνομιλία με τον E1 που είναι πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της μη κερδοσκοπικής εταιρείας με σκοπό την ψυχική στήριξη ανθρώπων «Ψυχολογικός Φάρος». Ο E1 αναφέρει (προβάλλεται η εικόνα του, ακούγεται η φωνή του): «Ο A1 έπεσε πάρα πολύ, πάρα πολύ ψυχολογικά. Κατάλαβα ότι ο A1 δεν είναι καλά από εκείνη την ημέρα, άρχισε δηλαδή να πέφτει ψυχολογικά. Όλη αυτή η ιστορία τον επηρέασε πάρα πολύ. Δεν είναι ο A1 που ήτανε. Προσπαθεί να δικαιώσει τη μνήμη του πατέρα του».

Η παρουσιάστρια συνομιλεί με τον καλεσμένο A1 λέγοντας ότι η άλλη πλευρά δεν θέλει να μιλήσει, υπάρχουν όμως μαρτυρίες ανθρώπων που είδαν την εικόνα του πατέρα του μεταξύ των οποίων είναι και η μαρτυρία της γυναίκας που τον φρόντιζε. Ο A1 μιλά για απόρριψη της διαμεσολάβησης³ εκ μέρους των δύο γυναικών υποστηρίζοντας ότι αδιαφορούν για το νόμο. Η παρουσιάστρια, διασαφηνίζοντας τα λεγόμενα του A1, παρατηρεί ότι η σύζυγος και η κόρη του ηθοποιού όχι μόνο δεν μοίρασαν την περιουσία, αλλά -κατά τα λεγόμενα του- δεν φρόντιζαν και την υγεία του. Ο A1 αναφέρει πως οι δύο γυναίκες δεν σέβονται τους κανόνες για τη νόμιμη μοίρα.

Στις 13.14’ η παρουσιάστρια συνομιλεί με τον B1, δικηγόρο του A1. Ο δικηγόρος αναφέρει: «Έχουμε ήδη υποβάλει μήνυση, με την οποία καταγγείλαμε πλαστογραφία, απόπειρα απάτης ουσιαστικά ενώπιον δικαστηρίου και ... αναδείξαμε και ζήτημα ανθρωποκτονίας είτε από ενδεχόμενο δόλο είτε εξ αμελείας, ακριβώς λόγω των αθλίων συνθηκών στις οποίες τελικά ζούσε και κατέληξε ο Θ1 ... Ο A1, ο εντολέας μου που μου κάνει την τιμή να τον υπερασπίζομαι, από την πρώτη στιγμή δεν ήθελε καμία υλική απολαβή από τον πατέρα του. Εμείς ως δικηγορικό γραφείο τον πείσαμε, να προβούμε στην αγωγή, όχι γιατί επιθυμεί να διεκδικήσει κάτι σε υλικό επίπεδο, άλλωστε η περιουσία που κατέλιπε ο Θ1 ήτανε τέτοια, η οποία δεν αλλάζει κανενός τις οικονομικές ισορροπίες. Είναι μια μικρή, ελάχιστη περιουσία. Όμως είναι ζήτημα τιμής και σεβασμού στη μνήμη του Θ1 να καταδειχτεί η αλήθεια. Και εμείς ισχυριζόμαστε

³ Η διαμεσολάβηση σε οικογενειακές διαφορές γίνεται με τη συμβολή ενός ανεξάρτητου και αμερόληπτου προσώπου και είναι ένας νέος τρόπος εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών τους που στοχεύει στην αποφυγή μιας μακροχρόνιας δικαστικής διαμάχης η οποία μπορεί να επιφέρει οικονομικό κόστος και ψυχική φθορά σε μέλη οικογένειας (N. 4640/2019)

δύο πράγματα: πρώτον, ότι ο Θ1 δεν έγραψε αυτήν τη διαθήκη, σε αυτό είμαστε κάθετοι. Θα το κρίνει η εισαγγελική έρευνα. Ήδη σας λέω, ότι έχει ολοκληρωθεί η προκαταρκτική εξέταση και αναμένεται η ανάθεση σε εισαγγελικό γραφείο και δεύτερον, ακόμη κι αν υποθέταμε, ότι ο Θ1 τα 'χει γράψει με τα χέρια του αυτά – που εγώ προσωπικά δεν το πιστεύω, αλλά εν πάση περιπτώσει θα το κρίνει η εισαγγελική αρχή με κατάλληλο πραγματογνώμονα. Η κατάσταση στην οποία διαβιούσε ο Θ1 στις δυσμάς του βίου του ήτανε τέτοια, η οποία δεν του επέτρεπε να έχει αυτήν την πνευματική διαύγεια, ούτως ώστε με τη διαθήκη του να τιμήσει τα παιδιά του και για αυτό επίσης ισχυριζόμαστε ότι η διαθήκη είναι προϊόν δικαιοπραξίας αντίθετη στα χρηστά ήθη. Σας λέω, ότι ο Θ1 ήτανε ένας ηθοποιός πολυβραβευμένος και άνθρωπος με ήθος και πολύ αγαπητός... Ήτανε ένας άνθρωπος που δεν περιορίστηκε στις δάφνες της επαγγελματικής του δόξας, αλλά συμμετείχε στα κοινά πάντα στο πλευρό του αδύναμου. Αν ανατρέξετε σε παλιές του συνεντεύξεις, θα δείτε ότι συμμετείχε στα κοινά στον Δήμο Αθηναίων, στην πολιτική, στην ενεργό πολιτική σκηνή, με σκοπό να βοηθήσει τον φτωχό και τον αδύνατο».

Η παρουσιάστρια εκφράζει την εκτίμηση της προς τον ηθοποιό και συμπληρώνει: «...Αν ο Θ1 ζούσε προς το τέλος της ζωής του σ' αυτές, το λέω, το επαναλαμβάνω αν, το υποθετικό αν, σ' αυτές τις άθλιες συνθήκες, τότε πραγματικά, λυπούμαστε πολύ που αυτός ο άνθρωπος δεν φροντίστηκε όπως του άξιζε».

Ακολουθεί τηλεφωνική συνομιλία με την αλλοδαπής καταγωγής φερόμενη οικιακή βοηθό του εκλιπόντος ηθοποιού (δεν αναγράφεται όνομα, ακούγεται μόνο η φωνή): «Όταν τον είδα, όταν ήρθα στο σπίτι, ήτανε κάτω στο πάτωμα πεσμένος. Τον σηκώσαμε τον άνθρωπο. Όταν του έφερε το φαγητό η κόρη του ήταν ένα κιλό κιμά, ένα ολόκληρο κοτόπουλο, ένα κιλό γιαούρτι, 5 κιλά μήλα και 5 κιλά πορτοκάλια για 15 μέρες. Αυτά υποτίθεται ότι ήταν για τρία άτομα και καμιά φορά δεν έφτανε αυτό το φαγητό που έστελνε η κυρία..... Ποτέ δεν πήγαν να τον δούνε τον άνθρωπο στο σπίτι του. Πήγαινε μόνο εκείνη η κυρία... όταν πήγαινε να πληρώσει τις κοπέλες... Όταν πήγαινα να τον δω τον άνθρωπο, είδα ότι χειροτερεύει. Από το πέσιμο ποτέ δεν σηκώνεται και είδα ότι χειροτερεύει και ζήτησα από την κυρία... να έρθει ένας γιατρός να τον δει. Ποτέ δεν στείλανε, αλλά επειδή έχω μιλήσει με τον κύριο Α1 και βρήκαμε ένα νευρολόγο και τον είδε, έδωσε εξετάσεις, έδωσε φάρμακα. Δεν τον φώναζανε ποτέ τον άνθρωπο. Δεν του δίνανε σημασία, αλλά από τις εξετάσεις φάνηκε ότι είχε πρόβλημα στα νεφρά. Και της είπα της κυρίας.....ότι έτσι κι έτσι έδειξαν οι εξετάσεις. Και μου είπαν “έλα μωρέ,

αυτά είναι από τα γεράματα”, είπαν. Αλλά αν είναι λόγω μεγάλης ηλικίας, έπρεπε να κάνει θεραπεία. Βρήκα, μετά που πέθανε ο άνθρωπος, μια ολόκληρη τσάντα με φάρμακα με συνταγή από το γιατρό για να τα πάρει, γιατί είναι για το αίμα, αλλά δεν τα πήρε ποτέ. Το φάρμακο το βρήκαμε ολόκληρο, κομπλέ...».

Στις 13.20΄ γίνεται συζήτηση με τον καλεσμένο Α1 . Η παρουσιάστρια επισημαίνει ότι θα φροντίσει εντός της ημέρας να μιλήσει με την αδελφή του (εξωδίκως δηλούσα) και να μεταφέρει τη θέση της καθώς η μαρτυρία της οικιακής βοηθού μιλά για εγκατάλειψη. Ο καλεσμένος δηλώνει πως έχει γραπτούς διαλόγους που είναι κατατεθειμένοι στον εισαγγελέα, πως δεν είχε κλειδιά του διαμερίσματος του πατέρα του, πως δεν του επέτρεπαν να τον πάρει σπίτι του διότι υπήρχε η σύζυγος του πατέρα του, πως οι δύο γυναίκες είχαν σκοπό να τον μεταφέρουν σε γηροκομείο, πως δεν έδιναν στον ηθοποιό τα φάρμακα που συνταγογραφούσαν οι γιατροί. Η παρουσιάστρια επαναλαμβάνει: «Εγώ δεσμεύομαι ότι θα φροντίσω μέσα στην ημέρα να βρω την αδερφή σου, να την ακούσω, ώστε θέλω με έναν τρόπο να μεταφέρω την πλευρά της..., θα το προσπαθήσω, αλήθεια σου λέω... Αν αυτά αποδειχθούν, είναι σοβαρές κατηγορίες». Το θέμα διαρκεί ως τις 13.24΄.

β) Η δίωρη ενημερωτική εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα» που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Star στις 3.10.2022 ώρα 11.45΄ έφερε σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών) και παρουσιάστηκε από την Ζήνα Κουτσελίνη η οποία επικουρείται από συνεργάτες.

Στους τίτλους έναρξης της εκπομπής προαναγγέλλεται το θέμα: «Κορυφώνεται η διαμάχη ανάμεσα στον Α1 , τη δεύτερη σύζυγο του πατέρα του Θ1 και την αδελφή του. “Μήλον της έριδος” η διαθήκη του σπουδαίου ηθοποιού την οποία αμφισβητεί ο γιος του. Για πρώτη φορά ο εγγονός του ηθοποιού μιλά για τη διχογνωμία και στέλνει το δικό του μήνυμα. Μαζί μας στο πλατό ο Α1 . Σε απευθείας σύνδεση οι άνθρωποι που μιλούν για τις δύσκολες ώρες της εγκατάλειψης του μεγάλου ηθοποιού. Τι ισχυρίζονται για την κατάστασή του λίγο πριν το τέλος». Προβάλλεται σύντομο πλάνο από το έγγραφο της διαθήκης που φέρεται να συνέταξε ο ηθοποιός, εικόνα αυτού με τον εγγονό του ΣΤ1.

Στις 11.51΄ η παρουσιάστρια εισάγει το θέμα λέγοντας: «Ο Α1 θα είναι εδώ και σήμερα, για πρώτη φορά θα μιλά κι ο γιος του και εγγονός του αείμνηστου Θ1 , ΣΤ1 , όπου συνδέεται και με τους δύο. Δηλαδή θέλω να πω, είναι ουσιαστικά ένας

άνθρωπος- κλειδί σε αυτήν την υπόθεση, ο γιος του ΑΙ και εγγονός του ΘΙ , ΣΤΙ ».

Στις 13.14' μία συνεργάτιδα της εκπομπής αναφέρει: «Φαίνεται ότι αυτή η διαμάχη συνεχίζεται ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας του αείμνηστου πολύ αγαπημένου ηθοποιού σε όλους μας, ΘΙ . Έχουμε συγκεντρώσει στοιχεία, Ζήνα σε σχέση με τις συνθήκες που ζούσε αυτός ο ηθοποιός το τελευταίο διάστημα. Να υπενθυμίσω μόνο... ότι τον περασμένο Μάιο ο ΑΙ έχει καταθέσει μήνυση εναντίον της δεύτερης συζύγου του πατέρα του και της ετεροθαλούς αδελφής του, όπως επίσης προχώρησε και σε αγωγή και να θυμίσω ότι οι μηνύσεις έχουν να κάνουν με πλαστογραφία σε σχέση με τη διαθήκη που βρέθηκε ότι είχε αφήσει ο ΘΙ κι άφηνε ως μόνη κληρονόμο την κόρη του... από τη δεύτερη σύζυγο, ενώ εντύπωση μας είχε προκαλέσει πάντοτε Ζήνα, το γεγονός ότι στη μήνυση αυτή ο ΑΙ κάνει λόγο για ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο, άλλως εξ αμελείας. Αυτές οι κατηγορίες... είναι πολύ βαριές, όπως καταλαβαίνεις και ο ΑΙ καλείται να αποδείξει αυτό που ο ίδιος επικαλείται στις μηνύσεις και στις αγωγές του».

Η παρουσιάστρια επισημαίνει: «...Εδώ εμείς τα πράγματα τα λέμε σύμφωνα με τις καταγγελίες και σίγουρα η άλλη πλευρά προς το παρόν δεν θέλει να πει οτιδήποτε. Να πούμε ότι στις καταγγελίες που έχεις εσύ μιλούν για έναν άνθρωπο άπλυτο ουσιαστικά..., επειδή αυτά τα ντοκουμέντα εμείς τα έχουμε και δεν τα δημοσιεύσαμε ποτέ, τόσο από τη γυναίκα την οικιακή βοηθό, όσο κι από τον φίλο του τον κύριο ΑΙ . Να πούμε, ΑΙ , ότι εμείς ως εκπομπή κοιτάξαμε αυτό να το αποκρύψουμε, διότι στη συνείδηση του κόσμου, ότι είχε τέτοια γεράματα ο ΘΙ , στην κατάντια που μιλάνε αυτοί οι άνθρωποι στα τηλέφωνα που έχουμε εμείς, δεν μπορούμε να το διαχειριστούμε. Το καταλαβαίνεις».

Στις 13.16' η παρουσιάστρια συνομιλεί τηλεφωνικά με την αλλοδαπής καταγωγής οικιακή βοηθό του ΘΙ όσο αυτός ήταν εν ζωή. Η οικιακή βοηθός αναφέρει ότι γνώρισε τον ηθοποιό το 2001 και έμενε στο σπίτι του μαζί με μια άλλη κοπέλα, ότι η γυναίκα του ηθοποιού έφερνε κάθε 15 ημέρες τρόφιμα που δεν επαρκούσαν, ότι έφερνε φάρμακα την πέμπτη μέρα κάθε μήνα που, κατά την οικιακή βοηθό, δεν ήταν τα κατάλληλα, ότι ποτέ δεν ήρθε γιατρός να τον δει, ότι ο ΑΙ αποφάσισε να φέρει έναν νευρολόγο ο οποίος σύστησε εξετάσεις αλλά δεν ξαναήρθε, ότι τηλεφώνησε στη σύζυγο του ηθοποιού λέγοντας πως ο άνθρωπος δεν τρώει και πρέπει να κληθεί γιατρός, ότι η σύζυγος είπε να του δώσουν νερό.

Στη συζήτηση που ακολουθεί, οι συνεργάτες δηλώνουν σοκαρισμένοι από αυτά που ακούγονται, ο ΑΙ βεβαιώνει πως η οικιακή βοηθός έχει καταθέσει ως μάρτυρας και η μαρτυρία της περιλαμβάνεται στη μηνυτήρια αναφορά του, ότι η σύζυγος του πατέρα του δεν έμενε μαζί του επί 25 χρόνια, ότι αυτός προσέλαβε τις βοηθούς του πατέρα του, ότι ο στόχος των δύο γυναικών ήταν να στείλουν τον ηθοποιό σε οίκο ευγηρίας (υπάρχουν δε σχετικοί διάλογοι γι' αυτό) σε εποχή που υπήρχαν πολυάριθμα κρούσματα (λόγω του κορονοϊού) με σκοπό «να φύγει αδιάβαστος».

Η παρουσιάστρια παρατηρεί: « ΑΙ , εδώ είναι λίγο σκληρές καταστάσεις για τον πατέρα σου και το λέω... αν ακουστεί αυτό, για τον οποιοδήποτε πατέρα, ακόμη κι αν δεν είναι ο ΘΙ , ακόμη κι αν είναι απλά ο ΘΙ . Είναι πολύ σκληρή, αν ισχύει, γιατί εδώ είναι η γυναίκα που ήταν οικιακή βοηθός...».

Στις 13.24' μεταδίδεται τηλεφωνική συνομιλία με τον Ζ1 , φίλο της οικογένειας του ΘΙ (ακούγεται η φωνή του): «Ακριβώς δυο χρόνια πριν, μετά από αλλεπάλληλες τηλεφωνικές κλήσεις του ΑΙ ή προς τη δεύτερη σύζυγο του ΘΙ να του δώσουν κλειδιά, γιατί ο ΑΙ δεν είχε κλειδιά για να επισκεφτεί τον πατέρα του, πήγαμε λοιπόν, αλλεπάλληλες φορές και η τελευταία φορά αναγκαστικά χτυπήσαμε το κουδούνι του διαχειριστή, ο οποίος, αφού μας άνοιξε, ανεβήκαμε επάνω. Με αλλεπάλληλα χτυπήματα μας άνοιξε ο ΘΙ , η κατάσταση αυτήν τη στιγμή που σας μιλάω, αισθάνομαι το ίδιο σοκ που αισθάνθηκα, όταν αντίκρυσα έναν άνθρωπο, ο οποίος εντελώς χαμένα σε ένα διαμέρισμα, στο οποίο η δυσοσμία από τις ακαθαρσίες και η εν γένει κατάστασις παρέπεμπε σε μια κατάσταση εκτός ελέγχου. Μετά δυσκολίας αναγνώρισε τον ΑΙ . Ήταν η εικόνα ενός εγκαταλελειμμένου ανθρώπου, περιττό να σας πω, ότι δεν υπήρχε τίποτα στο ψυγείο, τίποτα, ρούχα κάτω, ακαθαρσίες και αυτός ο άνθρωπος ήταν εγκαταλελειμμένος στην τύχη του. Πάρα πολλές φορές ήμουν μάρτυς και στα τηλεφωνήματα τα οποία φυσικά δεν απαντήθηκαν ποτέ. Η μοναδική φορά που τελικά ήρθα σε επαφή και αντίκρυσα τον συχωρεμένο ήταν αυτή που μας άφησε ο διαχειριστής μετά από μια ώρα κλήσεων στο κουδούνι κι αφού ο άνθρωπος κατάλαβε, ότι αυτή τη στιγμή και ο ΑΙ αλλά κι εγώ είμαστε σε μια κατάσταση πάρα πολύ δύσκολη. Εκτός ότι δεν καταλάβαινε τίποτα, δεν είχε αίσθηση του χώρου, του χρόνου, σχεδόν σε ασιτία, ούτε νερό δεν υπήρχε! Δηλαδή ένας που είναι στον δρόμο έχει κάτι από τους περαστικούς να πάρει, να του δώσουνε κάτι. Είναι λυπηρό για έναν τέτοιο άξιο άνθρωπο να έχει ένα τέτοιο τέλος».

Στις 13.34' ανακοινώνεται ότι ακολουθεί τηλεφωνική συνομιλία με τον εγγονό του Θ1 που Μία συνεργάτιδα της εκπομπής ενημερώνει ότι γνώριζε προσωπικά τον Θ1 και τον εγγονό του και ότι ο παππούς καμάρωνε πολύ γι' αυτόν.

Ο εγγονός ΣΤ1 (προβάλλεται η εικόνα του, ακούγεται η φωνή του) θεωρεί πολύ θλιβερό να έρχονται σε σύγκρουση δύο αδέρφια για ένα ασήμαντο γεγονός (η παρουσία του παππού του δεν είναι μεγάλη) που δεν περιποιεί τιμή σε κανέναν. Συμπληρώνει πως έκανε προσπάθειες να συμβιβάσει τα διεστώτα, αλλά η πλευρά της Γ1 δεν ανταποκρίθηκε, πως είχε ένα διαμεσολαβητικό ρόλο για να γαληνεύσει η ψυχή του παππού του, πως η Γ1 διέκοψε κάθε επικοινωνία μαζί του παρόλο που η θέση του ήταν μερικώς υποστηρικτική προς αυτήν, πως οι σχέσεις του με τον παππού του ήταν άριστες, πως ο παππούς του έλεγε πως δεν δημιούργησε υλική παρουσία αλλά του άφησε ένα τίμιο και σεβαστό όνομα, πως ο παππούς του είχε προβλήματα υγείας για τα οποία χρειαζόταν αυξημένη φροντίδα, πως ήταν αγωνιστής, μαχητής της ζωής, ευσυγκίνητος και δοτικός, πως τον πονά το γεγονός που το όνομα του παππού του περιφέρεται με αρνητικό τρόπο ενώ ήταν ένας βραβευμένος ηθοποιός.

Οι συντελεστές της εκπομπής δείχνουν εντυπωσιασμένοι από την ενωτική στάση του εγγονού ΣΤ1. Η παρουσιάστρια αναφέρεται πάλι στο γεγονός των προσπαθειών να ακουστεί η άλλη πλευρά, προτείνει δε να γίνουν αφιερώματα στο έργο του εκλιπόντος ηθοποιού, ενώ ο Α1 μιλά για τη δύσκολη ζωή του πατέρα του ομολογώντας ότι έχει οργή μέσα του για την εξέλιξη της υπόθεσης.

Στις 13.45' μεταδίδεται τηλεφωνική μαρτυρία φίλης της οικογένειας του Θ1 (ακούγεται η φωνή της): *«Είμαι φίλη και γνωρίζω κάποια γεγονότα, γιατί ήμουνα και παρούσα σε κάποιες τηλεφωνικές συνομιλίες με τον Α1, τον γιο δηλαδή του Θ1. Αυτό που έχω ζήσει και μπορώ να το πιστοποιήσω, διότι ήμουνα παρούσα, έχουμε πάει τουλάχιστον τέσσερις-πέντε φορές στο σπίτι που ζούσε τότε ο Θ1, χτύπαγε τα κουδούνια ο Α1, δεν μας άνοιγε κανένας, δεν υπήρχε κανένας στο διαμέρισμα, κλειστά τα παράθυρα απέξω, φωνάζαμε και δυστυχώς δεν ήταν εφικτό ο Α1 να επικοινωνήσει καθόλου με τον πατέρα του. Κάποιες άλλες φορές ήμουνα παρούσα σε κάποιες τηλεφωνικές συνομιλίες. Μιλούσε με την Γ1, παρακαλούσε ο Α1 να του δοθεί το κλειδί του σπιτιού για να μπει μέσα και να δει αν είναι ο πατέρας του καλά και με φωνές και μεγάλη φασαρία αρνιόντουσαν. Αυτό το έχω ζήσει αρκετές φορές... Δεν κατέστη εφικτό[να μιλήσει ο Α1 με τον πατέρα του]. Ο Α1 είχε φτάσει σε τέτοιο*

σημείο, έκλαιγε, έχει κλάψει μπροστά μου. Δεν μπορούσε να βρει τρόπο επικοινωνίας με τον πατέρα του. Τις εκλιπαρούσε. Κάποια εποχή μάλιστα, αν θυμάμαι καλά- χειμώνας πρέπει να ήτανε το 2020- για τρία ολόκληρα εικοσιτετράωρα προσπαθούσε να έρθουν σε επικοινωνία και του ήταν αδύνατο. Δεν μπαίνανε καν στον κόπο να πάνε απ' το σπίτι, να ανοίξουνε το σπίτι, να δούνε αν ζει ο άνθρωπος, αν έχει πέσει κάτω ή αν χρειάζεται κάποιου είδους βοήθεια».

Στο διάστημα παρουσίασης του θέματος προβάλλονται εικόνες από κινηματογραφικά έργα στα οποία συμμετείχε ο Θ1 και εικόνες από εμφανίσεις του εκλιπόντος ηθοποιού σε μεγάλη ηλικία. Το θέμα διαρκεί ως τις 13.47'.

Περαιτέρω από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών της εκπομπής, τις θέσεις της επιστήμης και νομολογίας προκύπτουν τα ακόλουθα:

i) Αίτημα επανόρθωσης-προσβολή προσωπικότητας καταγγελλουσών (εξωδίκως δηλουσών): Οι εξωδίκως δηλούσες (σύζυγος και κόρη του αποβιώσαντος ηθοποιού Θ1) στις 6.10.2022 απευθύνθηκαν στον τηλεοπτικό σταθμό Star Channel και στη Ζήνα Κουτσελίνη, επικαλούμενες το άρθρο 30 του Ν. 4779/2021 και θεωρώντας ότι προσεβλήθη η προσωπικότητα τους από το περιεχόμενο της εκπομπής «Αλήθειες με τη Ζήνα» των ημερομηνιών 21.10.2021, 8.12.2021, 9.12.2021, 8.2.2022, 19.5.2022, 27.5.2022, 26.9.2022 και 3.10.2022. Στην εξώδικη διαμαρτυρία περιλαμβάνεται κείμενο επανόρθωσης το οποίο οι δηλούσες ζητούν από τον σταθμό να αναγνωσθεί (άρθρο 30 παρ. 1 έως 3 Ν. 4779/2021).

ii) Απόρριψη αιτήματος επανόρθωσης από τον τηλεοπτικό σταθμό: Ο τηλεοπτικός σταθμός, στον οποίο επιδόθηκε η εξώδικη δήλωση στις 12.10.2022, απέρριψε το αίτημα επανόρθωσης με το αιτιολογικό ότι:

-για τις ημερομηνίες 21.10.2021, 8.12.2021, 9.12.2021, 8.2.2022, 19.5.2022, 27.5.2022 έχει παρέλθει η αποκλειστική προθεσμία των 30 ημερών που ορίζεται στο άρθρο 30 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 για την υποβολή αίτησης επανόρθωσης. Επομένως το αίτημα αυτό αφορά την εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα» των ημερομηνιών 26.9.2022 και 3.10.2022,

-δεν ισχύει ο ισχυρισμός των αιτουσών ότι ο σταθμός έχει εμμονή με το συγκεκριμένο θέμα καθώς αυτό μεταδόθηκε και από άλλους τέσσερις τηλεοπτικούς σταθμούς αλλά και από τον έντυπο τύπο,

-όσα μεταδόθηκαν στην εκπομπή ήταν προϊόν έρευνας, διασταύρωσης πληροφοριών και μαρτυριών προσώπων που γνώριζαν τα γεγονότα εξ ιδίας αντίληψης,
-συνεργάτης της εκπομπής επικοινωνούσε είτε τηλεφωνικά είτε μέσω μηνυμάτων με το περιβάλλον (σύζυγο και κόρη) του Θ1 για να ακουστεί και η δική τους θέση για το θέμα, αλλά εκείνες δεν επιθυμούσαν να τοποθετηθούν,
-δεν προβλήθηκαν από την εκπομπή φωτογραφίες, δεν αναφέρθηκαν τα ονόματα των αιτουσών, η θέση δε της εκπομπής ήταν ουδέτερη χωρίς ούτε υποψία μομφής προς τα πρόσωπα των αιτουσών.

Ο σταθμός τήρησε τις προθεσμίες που προβλέπονται στο νόμο για το αίτημα επανόρθωσης διαβιβάζοντας την αιτιολογημένη του απόφαση εντός 3 ημερών στο ΕΣΡ. Ορθώς επισημαίνει ότι το αίτημα επανόρθωσης αφορά την εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα» των ημερομηνιών 26.9.2022 και 3.10.2022 καθώς για τις προγενέστερες ημερομηνίες που αναφέρονται στην εξώδικη δήλωση έχει παρέλθει η αποκλειστική προθεσμία των 30 ημερών που ορίζεται στο άρθρο 30 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 για την υποβολή αίτησης επανόρθωσης.

iii) Εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα» της 26.9.2022: Στην εκπομπή αυτή μεταδίδονται πληροφορίες:

-για τη δικαστική διαμάχη μεταξύ των δύο παιδιών του αποβιώσαντος ηθοποιού Θ1 λόγω ύπαρξης φερόμενης ιδιόχειρης διαθήκης του που καθιστά κληρονόμο μόνο την κόρη του,
-για την αρνητική στάση της κόρης και συζύγου του ηθοποιού να δεχθούν την εξωδικαστική διαμεσολάβηση,
-για την κατάθεση μήνυσης και αγωγής εκ μέρους του ΑΙ, γιου του ηθοποιού, για πλαστογραφία της διαθήκης και απάτη αλλά και ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο, άλλως εξ αμελείας.

Προβάλλονται μαρτυρίες προσώπων που καταθέτουν την άποψη τους και όσα γνωρίζουν εξ ιδίας αντίληψης για το θέμα. Οι μαρτυρίες άλλοτε είναι ονομαστικές και άλλοτε ακούγεται μόνο η φωνή των προσώπων, περιλαμβάνονται δε στη μηνυτήρια αναφορά που κατέθεσε -κατά δήλωση του- ο ΑΙ κατά της (ετεροθαλούς) αδελφής και της δεύτερης συζύγου του πατέρα του. Οι μαρτυρίες αποδίδουν ευθύνη στις δύο γυναίκες για έλλειψη φροντίδας προς τον ηθοποιό όσο ήταν εν ζωή. Μεταδίδεται επίσης η θέση του δικηγόρου του ΑΙ.

Η παρουσιάστρια δηλώνει τουλάχιστον τρεις φορές στη διάρκεια της εκπομπής πως, παρόλο που έχει ζητηθεί η άποψη της άλλης πλευράς (συζύγου και κόρης του ηθοποιού), οι δύο γυναίκες δεν επιθυμούν να παρουσιάσουν τη θέση τους. Κρατάει δε απόσταση από τις θέσεις του ΑΙ και των προσώπων που παρουσιάζουν τις μαρτυρίες τους χρησιμοποιώντας τη λέξη «αν» (*«...Αν ο Θ1 ζούσε προς το τέλος της ζωής του σ' αυτές, το λέω, το επαναλαμβάνω αν, το υποθετικό αν, σ' αυτές τις άθλιες συνθήκες, τότε πραγματικά, λυπούμαστε...»*).

Στη διάρκεια της εκπομπής προβάλλεται σύντομο κοντινό πλάνο της ιδιοχείρης διαθήκης του εκλιπόντος στο οποίο είναι γραμμένο το όνομα της κόρης του Γ1 ως κληρονόμου του. Η ανάγνωση του περιεχομένου της διαθήκης -άρα και του ονόματος της κληρονόμου- δεν είναι εύκολη από το κοινό καθώς το κείμενο είναι πυκνογραμμένο, αρκετά δυσανάγνωστο και παραμένει λίγο χρόνο στην οθόνη.

Δεν μεταδόθηκαν εικόνες των δύο γυναικών-εξωδίκως δηλουσών ούτε υπήρξε κάποια άλλη αναφορά προσδιοριστική της ταυτότητας τους.

iv) Εκπομπή *«Αλήθειες με τη Ζήνα»* της 3.10.2022: Στην εκπομπή αυτή συνεχίζεται η μετάδοση πληροφοριών για τη δικαστική διαμάχη μεταξύ των δύο παιδιών του αποβιώσαντος ηθοποιού Θ1 λόγω ύπαρξης φερόμενης ιδιοχείρης διαθήκης του που καθιστά κληρονόμο μόνο την κόρη του. Προβάλλονται μαρτυρίες προσώπων που καταθέτουν την άποψη τους και όσα γνωρίζουν εξ ιδίας αντίληψης για το θέμα. Οι μαρτυρίες άλλοτε είναι ονομαστικές και άλλοτε ακούγεται μόνο η φωνή των προσώπων, περιλαμβάνονται δε στη μηνυτήρια αναφορά που κατέθεσε -κατά δήλωση του- ο ΑΙ κατά της (ετεροθαλούς) αδελφής και της δεύτερης συζύγου του πατέρα του. Οι μαρτυρίες, πλην της μαρτυρίας του εγγονού του ηθοποιού, αποδίδουν ευθύνη στις δύο γυναίκες για έλλειψη φροντίδας προς τον ηθοποιό όσο ήταν εν ζωή.

Η παρουσιάστρια δηλώνει δύο φορές πως η άλλη πλευρά δεν επιθυμεί να μιλήσει παρά τις προσπάθειες της εκπομπής να μεταδοθεί η θέση της. Κρατάει δε απόσταση από τις θέσεις του ΑΙ και των προσώπων που παρουσιάζουν τις μαρτυρίες τους λέγοντας: *«...Εδώ εμείς τα πράγματα τα λέμε σύμφωνα με τις καταγγελίες... επειδή αυτά τα ντοκουμέντα εμείς τα έχουμε και δεν τα δημοσιεύσαμε ποτέ...»*. Σε φράσεις της συνεργάτιδας της εκπομπής ακούγεται: *«...Σε απευθείας σύνδεση οι άνθρωποι που μιλούν για τις δύσκολες ώρες... τι ισχυρίζονται για την κατάσταση του..., ο ΑΙ καλείται να αποδείξει αυτό που ο ίδιος επικαλείται στις μηνύσεις και στις αγωγές του»*.

Στη διάρκεια της εκπομπής προβάλλεται σύντομο κοντινό πλάνο της ιδιόχειρης διαθήκης του εκλιπόντος στο οποίο είναι γραμμένο το όνομα της κόρης του Γ1 ως κληρονόμου του. Η ανάγνωση του περιεχομένου της διαθήκης -άρα και του ονόματος της κληρονόμου- δεν είναι εύκολη από το κοινό καθώς το κείμενο είναι πυκνογραμμένο, αρκετά δυσανάγνωστο και παραμένει λίγο χρόνο στην οθόνη. Κατά τον ρου της μαρτυρίας του εγγονού του Θ1 και μιας φίλης της οικογένειας ακούγεται το όνομα Γ1 (κόρη του ηθοποιού) ως αναφερόμενο από τα πρόσωπα αυτά.

Δεν μεταδόθηκαν εικόνες των δύο γυναικών-εξωδίκως δηλουσών ούτε υπήρξε κάποια άλλη αναφορά προσδιοριστική της ταυτότητας τους.

ν) Επί τη βάση των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι στη διάρκεια της εκπομπής των δύο υπό έλεγχο ημερομηνιών:

- από δημοσιογραφικό ενδιαφέρον οι συντελεστές αυτής ασχολούνται με το θέμα της δικαστικής διαμάχης (αστικής και ποινικής φύσεως) μεταξύ των δύο παιδιών του αποβιώσαντος ηθοποιού Θ1 λόγω ύπαρξης φερόμενης ιδιόχειρης διαθήκης του που καθιστά κληρονόμο μόνο την κόρη του (και όχι το γιο του) αλλά και επειδή, σύμφωνα με μαρτυρίες που περιλαμβάνονται σε μηνυτήρια αναφορά, ο ηθοποιός δεν έτυχε της απαραίτητης ιατρικής φροντίδας όσο ήταν εν ζωή,

- η εκπομπή ζητά επανειλημμένα τη διατύπωση της διαφορετικής άποψης των δύο γυναικών χωρίς το αίτημα της να γίνει δεκτό,

- η εκπομπή κρατά απόσταση από τα καταγγελλόμενα από τους μάρτυρες των οποίων οι θέσεις παρουσιάζονται ενώπιον του κοινού μη αποδεχόμενη άκριτα όσα καταμαρτυρούνται,

- δεν αναφέρονται με πρωτοβουλία της εκπομπής προσωπικά στοιχεία των δύο γυναικών-εξωδίκως δηλουσών παρά μόνο στη ροή του λόγου δύο μαρτύρων (εγγονού και φίλης της οικογένειας-εκπομπή της 3.10.2022) ακούγεται το μικρό όνομα της κόρης του ηθοποιού (Γ1). Η αναγραφή του ονόματος της στο έγγραφο της ιδιόχειρης διαθήκης που εμφανίζεται στην οθόνη δεν επαρκεί για να προσδιοριστεί η ταυτότητα της καθώς το έγγραφο είναι πυκνογραμμένο, αρκετά δυσανάγνωστο και η σύντομη παραμονή του στην οθόνη δεν αφήνει χρονικό περιθώριο στο κοινό να διαβάσει το περιεχόμενο της διαθήκης.

Εξάλλου, διαπιστώνεται μία αντίφαση στην εξώδικη δήλωση καθώς, ενώ οι δηλούσες ζητούν τη μη αναφορά των ονομάτων τους, στο κείμενο επανόρθωσης ζητούν να

αναγνωσθεί: «Ο σταθμός μας και η παρουσιάστρια Ζήνα Κουτσελίνη δηλώνουν ότι ουδέν στοιχείο έχουν εις χείρας τους ούτε έχουν επαληθεύσει τις πληροφορίες που παρουσιάστηκαν για τη δήθεν πλαστή διαθήκη του Θ1 και τη δήθεν έλλειψη φροντίδας προς το πρόσωπο του και την πρόκληση θανάτου λόγω αμέλειας ή πολύ περισσότερο δόλου από τη σύζυγο του Η1 και τη θυγατέρα του Γ1, δεν ασπάζονται όσα λέχθηκαν, σέβονται και εκτιμούν το πρόσωπο τόσο της ηθοποιού κ. Η1 όσο και το πρόσωπο της φιλόλογου Γ1, ζητούν συγγνώμη για όσα ανακριβή, προσβλητικά και συκοφαντικά προβλήθηκαν στην εκπομπή «Αλήθειες με τη Ζήνα»...». Εάν ο σταθμός δεχόταν το αίτημα επανόρθωσης, από την ανάγνωση του κειμένου θα δημοσιοποιούνταν στο κοινό τα ονόματα και οι ιδιότητες των δύο γυναικών.

Δεν διαπιστώθηκε η καταγγελλόμενη από τις εξωδίκως δηλούσες προσβολή της μνήμης νεκρού καθώς η εκπομπή αλλά και οι μαρτυρίες που προβάλλονται εκφράζονται με σεβασμό στη μνήμη και στο έργο του εκλιπόντος ηθοποιού.

Συνεπεία αυτών, κρίνεται ότι δεν προσεβλήθη η προσωπικότητα, τιμή και υπόληψη του καταγγελλουσών καθώς δεν προσδιορίστηκε η ταυτότητα τους στη διάρκεια της εκπομπής και με πρωτοβουλία αυτής.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια κρίνει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν τέλεσε την παράβαση της προσβολής προσωπικότητας αναφερομένων στην εκπομπή προσώπων καθόσον δεν ταυτοποιήθηκαν τα πρόσωπα των καταγγελλουσών. Επομένως, η εγκαλουμένη εταιρεία πρέπει να απαλλαγεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απαλλάσσει ομοφώνως την εγκαλουμένη εταιρεία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «STAR CHANNEL», από την παράβαση της προσβολής προσωπικότητας αναφερομένων στην εκπομπή προσώπων, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 10^η Νοεμβρίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 18^η Ιουνίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ